

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการอบรมเรื่องกฎหมายเกษตรด้านที่ดินของเกษตรกรอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาที่เกิดจากการใช้กฎหมายเกษตรด้านที่ดิน และความต้องการอบรมกฎหมายเกษตรด้านที่ดินของเกษตรกร โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวมในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 11 ตำบล คือ ตำบลแม่ก้ำ ตำบลน้ำบ่อหลวง ตำบลมะขามหลวง ตำบลสันกลาง ตำบลมะขุนหวาน ตำบลท่าวังพร้าว ตำบลยู่หว่า ตำบลบ้านกลาง ตำบลบ้านแม่ ตำบลทุ่งด้อม ตำบลทุ่งสะโตก ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวม 7,248 ครัวเรือน สำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตอง (2551) ดังนี้

ตำบลแม่ก้ำ	246	ครัวเรือน
ตำบลน้ำบ่อหลวง	555	ครัวเรือน
ตำบลมะขามหลวง	729	ครัวเรือน
ตำบลสันกลาง	316	ครัวเรือน
ตำบลมะขุนหวาน	574	ครัวเรือน
ตำบลท่าวังพร้าว	223	ครัวเรือน
ตำบลยู่หว่า	514	ครัวเรือน
ตำบลบ้านกลาง	907	ครัวเรือน
ตำบลบ้านแม่	1,348	ครัวเรือน
ตำบลทุ่งด้อม	966	ครัวเรือน
ตำบลทุ่งสะโตก	870	ครัวเรือน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้ตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากรของ Krejcie, R.V. and Morgan, D.W., (1970) (ภาคผนวก) โดยใช้ตัวเลขของกลุ่มประชากรจำนวน 8,000 ครัวเรือน นำมาเทียบกับตัวเลขของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรในอำเภอสันป่าตองทั้งหมด 367 ครัวเรือน

ตารางที่ 1 จำนวนหาสัดส่วนจำนวนตัวอย่างในแต่ละตำบล ดังนี้

ตำบล	จำนวนประชากร (ราย)	จำนวนตัวอย่าง (ราย)
แม่ก๊า	246	$\frac{246 \times 367}{8,000} = 11$
น้ำบ่อหลวง	555	$\frac{555 \times 367}{8,000} = 25$
มะขามหลวง	729	$\frac{729 \times 367}{8,000} = 33$
สันกลาง	316	$\frac{316 \times 367}{8,000} = 14$
มะขุนหวาน	574	$\frac{574 \times 367}{8,000} = 26$
ท่าวังพร้าว	223	$\frac{223 \times 367}{8,000} = 10$
ยุหว่า	514	$\frac{514 \times 367}{8,000} = 23$
บ้านกลาง	907	$\frac{907 \times 367}{8,000} = 41$
บ้านแม่	1,348	$\frac{1,348 \times 367}{8,000} = 61$
ทุ่งต้อม	966	$\frac{966 \times 367}{8,000} = 44$
ทุ่งสะโตก	870	$\frac{870 \times 367}{8,000} = 39$

ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ใน 11 ตำบล ของอำเภอสันป่าตอง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะคำถามปลายปิด (Close – ended question) และปลายเปิด (Opened – ended question) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้กฎหมายเกษตรด้านที่ดินและความต้องการอบรมเรื่องกฎหมายเกษตรด้านที่ดิน

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการรับรู้กฎหมายที่ดินและกฎหมายเกษตรข้ออื่นๆ

3.4 การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ไปทดสอบกับเกษตรกรอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 ราย จากนั้นนำแบบสอบถามในตอนที่ยี่ 2 ข้อมูลปัญหาการใช้กฎหมายด้านที่ดินและความต้องการอบรมเรื่องกฎหมายด้านที่ดิน มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่า Reliability Coefficient ตามวิธีของ Cronbach (Cronbach Alpha Coefficient) ปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Cronbach's alpha) (ภาคผนวก) ดังนี้

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัญหาการใช้กฎหมายด้านที่ดิน ได้ค่า $\alpha = 0.8873$

ข้อมูลความต้องการอบรมเรื่องกฎหมายด้านที่ดิน ได้ค่า $\alpha = 0.9229$

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำวิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามนำไปสัมภาษณ์เกษตรกร อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการเก็บรวบรวมเอกสารสิ่งตีพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.6.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.6.2 ข้อมูลปัญหาและความต้องการอบรมเรื่องกฎหมายเกษตรกรด้านที่ดิน

โดยใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score : WMS)

$$WMS = \frac{5F_5 + 4F_4 + 3F_3 + 2F_2 + 1F_1}{TNR}$$

- ซึ่ง
- WMS = น้ำหนักค่าเฉลี่ย
 - F_1 = จำนวนผู้เลือกตอบว่ามีปัญหาหรือความต้องการอบรมน้อยที่สุด
 - F_2 = จำนวนผู้เลือกตอบว่ามีปัญหาหรือความต้องการอบรมน้อย
 - F_3 = จำนวนผู้เลือกตอบว่ามีปัญหาหรือความต้องการอบรมปานกลาง
 - F_4 = จำนวนผู้เลือกตอบว่ามีปัญหาหรือความต้องการอบรมมาก
 - F_5 = จำนวนผู้เลือกตอบว่ามีปัญหาหรือความต้องการอบรมมากที่สุด
 - TNR = จำนวนผู้เลือกตอบหรือจำนวนข้อความทั้งหมด

ค่าคะแนนระดับปัญหาและความต้องการอบรม

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

จากค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาจัดชั้น โดยมีอัตราภาคชั้น เท่ากับ 0.8 จาก

สูตร

$$\begin{aligned} \text{อัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= \frac{4}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

จากนั้นผู้วิจัยกำหนดช่วงชั้นคะแนนระดับปัญหาและความต้องการอบรมเรื่องกฎหมาย
เกษตรกรด้านที่ดิน ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด
1.81 – 2.60	น้อย
2.61 – 3.40	ปานกลาง
3.41 – 4.20	มาก
4.21 – 5.00	มากที่สุด

ผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score : WMS) มาเทียบกับเกณฑ์ดังกล่าวเพื่อ
แสดงให้เห็นถึงระดับปัญหาและความต้องการอบรมเรื่องกฎหมายเกษตรกรด้านที่ดิน